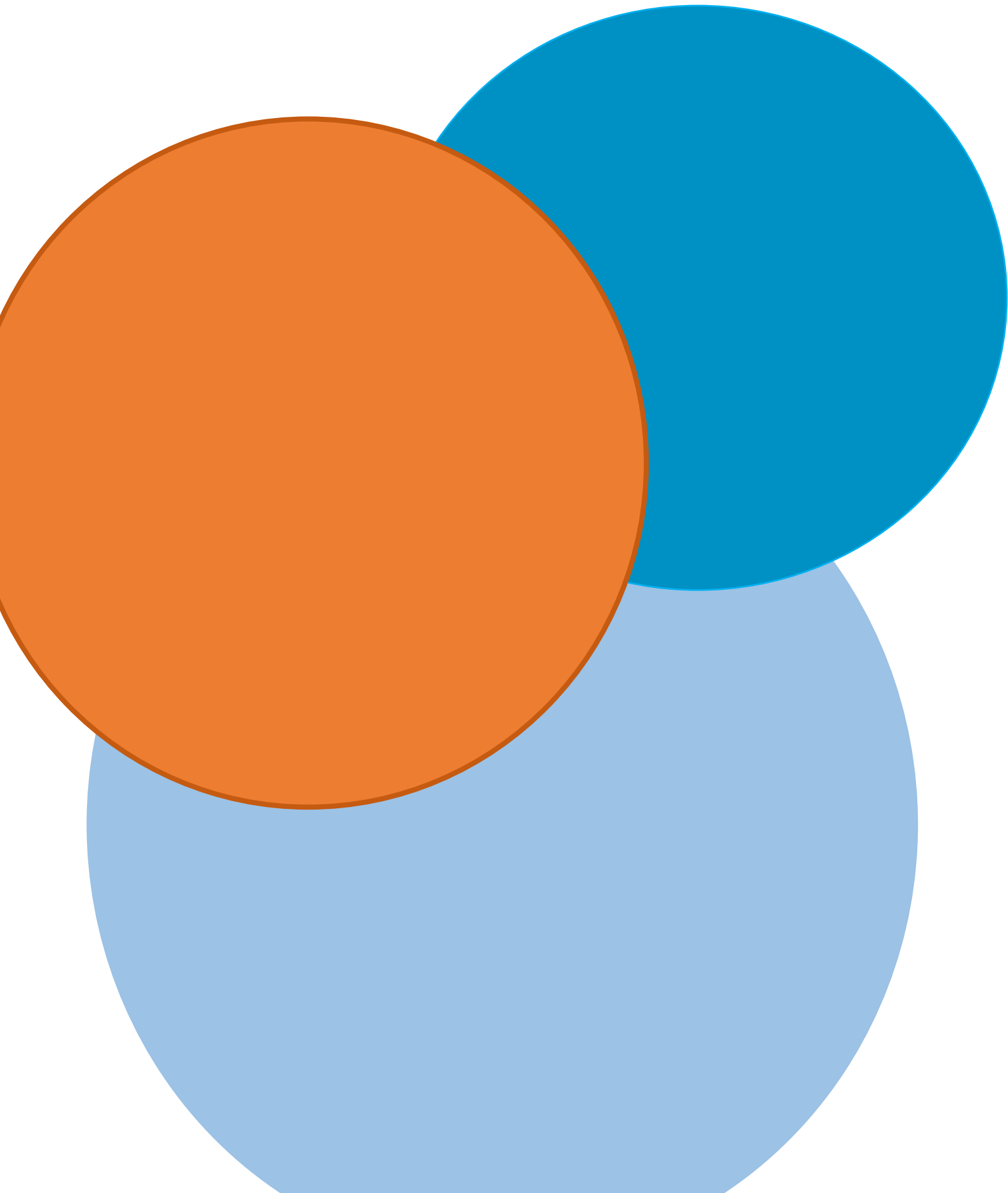

Sundhedshuset Albertslund

- Et fyrtårn for sundhed, forebyggelse og sundhedsfremme

Baggrundsnotat

Dette notat er en præsentation af Sundhedshuset Albertslund og de opgaver, som bliver udført eller udspringer af funktionerne i eller af brugerne af huset. Notatet gennemgår kort historikken for Sundhedshuset, hvorefter der gives en status for Sundhedshuset. Notatet giver herefter et indblik i aktuelle tendenser og udfordringer i det nære sundhedsvæsen. Notatet afsluttes med en række anbefalinger til Sundhedshuset Albertslunds kommende nye strategi og vision.

Historik – hvor kom vi fra?

I januar 2021 har Sundhedshuset Albertslund eksisteret i 5 år. Etableringen af Sundhedshuset Albertslund har været omfattet af en række politiske og borgerrettede anbefalinger og ambitioner om, hvad Sundhedshuset skal kunne som ramme. Dette er indarbejdet i *"Vision & strategi – en by for børnene, det grønne og fællesskabet"*. Sundhedshuset Albertslund er dels en arbejdsplads og dels borgernes hus.

Over en årrække var proces, konkretisering og etablering af Sundhedshus og plejecenter et fast punkt på Kommunalbestyrelsens dagsorden, der været nedsat to af hinanden uafhængige temaudvalg, hvor omdrejningspunktet var Sundhedshuset Albertslund og plejecenter; 1) §17.4 udvalget for Innovation & Velfærd 2) §17.4 udvalget for Plejecenter & Sundhedshus. Derudover har der været løbende inddragelse af interne og eksterne interessenter i form af projekt- og brugergrupper.

I Albertslund Kommunes *"Vision og Strategi – en by for børnene, det grønne og fællesskabet"* indgår en strategi for sundhed, herunder Sundhedshuset Albertslund. Strategien for Sundhedshuset har overskriften *Sundhedsfyrtårn i hovedstaden*, hvor ambitionen for Sundhedshuset er at bidrage til liv og sunde dage for alle albertslundere. Derudover er ambitionen, at Sundhedshuset skal være borgernes hus, således at det er åbent for foreninger, grupper og andre aktører med interesse inden for sundhed. Sundhedshuset Albertslund skal udgøre et fyrtårn for sundhed.

Status for Sundhedshuset ultimo 2020

Sundhedshuset Albertslund har to overordnede formål. Dels at fungere som en arbejdsplads en mangfoldig gruppe af medarbejdere, der løfter opgaver i det nære sundhedsvæsen, varetager kommunale sundhedsydelser samt forebyggende og sundhedsfremmende tilbud. Dels at fungere som borgernes hus.

Stort set alle kommunale ydelser i Sundhedshuset Albertslund er lovbundne med tilhørende kvalitetsstandarder. Derfor kræver langt de fleste tilbud i Sundhedshuset en henvisning fra hospital, almen praksis eller anden sundhedsprofessionel, herunder visitationen, sundhedsplejen eller hjemme- og sygeplejen. De ikke-kommunale funktioner, der har adresse i Sundhedshuset Albertslund, har alle primo 2021 ydernummer eller autorisation. På den måde fungerer Sundhedshuset Albertslund som et vindue for tilbud, der er evidensbaserede.

Der afvikles løbende åbne kommunale borgerrettede tilbud. Tilbuddene har omfattet events, foredrag, workshops og forløb for særlige målgrupper, f.eks. temamøder om kroppen målrettet ældre, bevægelsesforløb for skrøbelige ældre, vægtstopforløb for voksne og tilbagevendende "lær at tackle"-forløb ("angst og depression", "job og sygdom", "kroniske smerter" og "hverdagen som pårørende"). Siden åbningen af Sundhedshuset har der været fokus på at samarbejde med patientforeninger, frivillige sociale foreninger og øvrige foreninger, frivillige og borgere.

Sundhedshuset Albertslund er katalysator og videnscenter for forebyggelses- og sundhedsfremmeindsatser. Aktiviteter i den forbindelse behøver ikke nødvendigvis at foregå i Sundhedshuset, men kan også afvikles i nærmiljøer tæt på borgerne. Over de seneste år, og med stærk opbakning fra videnskaben, er flere og flere sundhedsrelaterede aktiviteter og tilbud blevet forankret i

andre arenaer end Sundhedshuset, herunder i boligområderne, i Frivilligcenter Albertslund, på ungdomsuddannelserne mv. Koordinering, understøttelse og udvikling af sådanne borgernære tilbud har sin naturlige placering i Sundhedshuset, hvorfra det tværgående samarbejde og netværk med relevante aktører udspringer. Sundhedshuset fungerer som et fyrtårn for sundhedsarbejdet, men konkrete tilbud kan lige så naturligt finde sted andre steder i byen – tæt på de borger med de største behov. Ansvar for Den Tværgående Sundhedsfremmegruppe ligger i enheden Sundhed & Udvikling, der er organiseret i Sundhedshuset Albertslund. Med afsæt i kommunens sundhedspolitik bidrager Den Tværgående Sundhedsfremmegruppe til at løfte forebyggelse og sundhedsfremme som en tværgående opgave med involvering af alle relevante afdelinger med snitflader til sundhed.

Der har været afprøvet nogle enkelte velfærdsteknologiske løsninger i Sundhedshuset Albertslund, herunder døgnrytmebelysning på Albertshøj, en intelligent kop, en ske, et særligt plaster mv. Sundhedshuset Albertslund indgår for øjeblikket i et projekt med virtual reality-briller til hjertetræning.

Udvikling og afprøvning af velfærdsteknologiske løsninger er omfattende og krævende. Erfaringerne har vist, at det er en mere overkommelig opgave at være praksis afprøvningssted. Ansvar for velfærdsteknologi er flyttet fra Sundhedshuset til afdelingen for Sundhed, Pleje & Omsorg, da velfærdsteknologi er af interesse på tværs af enheder og arenaer. Der pågår aktuelt et arbejde med at udarbejde en velfærdsteknologisk strategi.

Som led i evalueringen af *"Vision & strategi – en by for børnene, det grønne og fællesskabet"* og helt konkret evaluering af *Sundhedshuset som sundhedsfyrtårn i hovedstaden* fremgår det, at Sundhedshuset Albertslund er godt på vej i forhold til at indfri sin position som fyrtårn for sundhed i hovedstaden.

Tendenser og udfordringer anno 2020

Flere og flere kommuner etablerer sundhedshuse. Der er umiddelbart ikke to sundhedshuse i Danmark, der rummer de samme funktioner, tilbud, sundhedsydelser mv. Nedenfor præsenteres nogle generelle aspekter, der er væsentlige, når der skal tages beslutning om rammer og funktioner i et sundhedshus.

Det nære sundhedsvæsen

Genoptræning, hjemmesygepleje, rehabilitering, sundhedstilbud, aktiviteter mv. udgør en del af det nære sundhedsvæsen. Det nære sundhedsvæsen er den del af sundhedsvæsenet, der er tættest på borgerne, og har til opgave, at gøre syge mennesker raske, men tillige at forebygge sygdom og fremme befolkningens sundhed.

Sundhedshuset Albertslund er en del af det nære sundhedsvæsen, men kan ikke rumme alle sundhedstilbud. Sundhedshuset supplerer den indsats, som borgerne får på hospitalerne, og bliver derfor en central ramme for konkrete aktiviteter og tilbud i det borgernære sundhedsvæsen. Med varslet om en ny sundhedsreform, er der en klar forventning om, at reformen vil betyde en øget opgaveglidning fra regioner til kommuner. Opgaver, hvoraf nogle vil have en naturlig forankring i et sundhedshus. Hvor mange og hvilke opgaver, der overgår til kommunerne, vides endnu ikke. Sundhedshuset Albertslund udgør således en central ramme for arbejdet med forebyggelse, sundhedsfremme, rehabilitering og behandling.

Albertslund Kommunes geografiske placering har betydning for, hvilke sundhedstilbud, der er relevante at prioritere i Sundhedshuset. Med kort afstand til hospitaler, speciallæger og nabokommuner og et relativt lille borgergrundlag vil det ikke være hensigtsmæssigt at prioritere, at Sundhedshuset Albertslund skal kunne tilbyde alle former for sundhedstilbud og aktiviteter.

En geografisk tæt placering på vores nabokommuner og stor bevægelighed på tværs af kommunegrænser har bevirket, at der er et veludbygget tværkommunalt samarbejde om bl.a. fælles tilbud under forløbsprogrammerne til borgere med kroniske sygdomme samt den Fælles Akut Funktion (FAF). Det tværkommunale samarbejde rækker også ind i det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde. Her samarbejder Albertslund Kommune bl.a. med 3 andre vestegnskommuner omkring *Sundhedsfællesskabet*, der afvikler aktivitetstilbud for psykisk sårbare borgere. Ligeså har kommunerne på Vestegnen og Sydamager siden 2014 samarbejdet omkring den tværgående tobaksforebyggende indsats.

I kraft af Albertslund Kommunes geografiske placering i Region Hovedstaden er der også god mulighed for, at etablere samarbejde med øvrige samarbejdspartnere, herunder patientforeninger, frivillige organisationer, uddannelsesinstitutioner, universiteter m.fl.

Almen praksis

Almen praksis udgør en væsentlig del af det nære sundhedsvæsen, og for mange borgere er egen læge og praksissektoren indgangen til sundhedsvæsenet. Almen praksis er en vigtig samarbejdspartner for kommunen, idet de har en unik mulighed for at henvise borgere til kommunale forebyggelsestilbud og på den måde være med til at forebygge udvikling og/eller progression af kroniske sygdomme blandt borgerne.

Der er både nationalt og regionalt fokus på at sikre lægedækningen i Danmark, herunder i Albertslund. Alene befolkningsudviklingen i Region Hovedstaden og Albertslund Kommune indikerer, at lægekapaciteten skal udvides over det kommende årti. Kommunerne har en mindre, men væsentlig opgave i forhold til at sikre god lægedækning lokalt. Kommunernes lokalplanlægning rummer mulighed for at understøtte med egnede lokaler, som er placeret i bygninger og i områder af byen, som således sikrer borgerne nem adgang til læge.

Sundhedsudfordringer i Albertslund Kommune

De nyeste tal fra sundhedsprofilen 2017 skildrer, at udviklingen på sundhedsområdet går den forkerte vej. Dette gælder hele Danmark, men på mange områder er Albertslund hårdere ramt. Albertslund er en by med en social slagside. Byen er placeret i kommunesocialgruppe 4, hvor en høj andel af borgere har en kort uddannelse, en høj andel står uden for arbejdsmarkedet og borgere har en gennemsnitlig lav indkomst. Alle faktorer, der indvirker på borgernes sundhed.

Indenfor de store kroniske sygdomsgrupper, som KOL, diabetes og hjerte-kar sygdomme står Albertslund dårligere med en høj andel af borgere med en eller flere kroniske sygdomme. Fremskrivninger viser, at der på nationalt niveau forventes at ske en markant befolkningstilvækst inden for aldersgruppen 80+ årige. Dertil viser fremskrivninger fra KL og Danmarks Statistik, at der i år 2030 forventes at være 200.000 flere med type-2 diabetes og 60.000 flere med KOL. Sådanne stigninger i den ældre befolkning og blandt kronikere må forventes at lægge et øget pres på hele sundhedssektoren, herunder det nære sundhedsvæsen i Albertslund.

For sundhedsadfærd og risikofaktorer ses en stigning i andelen af borgere, der anvender tobak, oplever mental mistrivsel og er overvægtige. Her er særligt børn, unge og ældre målgruppe. Med Albertslund Kommunes sundhedspolitik *Sundt Liv Sammen* er det politisk besluttet i maj 2020, at der skal arbejdes med tre fokusområder, hvor sundhedsudfordringerne er aktuelt størst:

- Mental sundhed
- Fysisk aktivitet og Mad & måltider
- Tobak, alkohol og stoffer

Samtidig, er det besluttet, at der skal være et særligt fokus på det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde. Dette understøttes af solid evidens, der fastsætter, at forebyggende og sundhedsfremmende indsatser virker, og at det kan betale sig at investere i forebyggelse og sundhedsfremme.

Anbefalinger til ny strategi for Sundhedshuset Albertslund

Aktuelt er sundhedsudfordringer i Albertslund store, og i de kommende år viser fremskrivninger, at der vil være en stigning i andelen af ældre borgere med en eller flere kroniske sygdomme. Dette kalder på et fortsat fokus på det forebyggende og sundhedsfremmende arbejde, hvor udfordringerne løftes i samarbejde med regionen, almen praksis, relevante kommunale samarbejdspartnere, boligområderne, civilsamfundet, de frivillige og øvrige aktører. Sundheden er et fælles ansvar. Sundhedshuset Albertslund er et naturligt kraftcenter, hvorfra sundhedsydelse, aktiviteter, tilbud, events mv. udspringer, igangsættes og varetages. Men initiativer i Sundhedshuset Albertslund kan og skal ikke stå alene. Der er et behov for samarbejde på tværs af sektorer og faggrupper for at løse komplekse sundhedsudfordringer og for at dæmme op for den aktuelle ulighed i sundhed i Albertslund. Der er fortsat et stort potentiale i det tværfaglige samarbejde og synergier omkring sundhed, forebyggelse og sundhedsfremme på alle arenaer og i alle kroge af byen.

Anbefalingerne, der er indarbejdet i en ny strategi for Sundhedshuset Albertslund er en ajourføring af de temaer, der er i den eksisterende strategi "*Vision & Strategi – en by for børnene, det grønne og fællesskabet*". Temaerne kan rummes i tre overordnede overskrifter:

1) Borgernes hus, 2) Netværk & samarbejde og 3) Viden og udvikling.

Med afsæt i viden og erfaringer anbefales det, at følgende punkter indarbejdes i en kommende strategi for Sundhedshuset Albertslund:

- Holde fast i de gode ambitioner og intentioner for Sundhedshuset Albertslund og byg videre på de gode erfaringer, der går forud for Sundhedshusets aktuelle ståsted,
- Byg videre på det gode og veludbyggede tværfaglige og tværgående samarbejde. Sundhedsarbejdet er et fælles ansvar, der skal løftes i fællesskab,
- Sundhedshuset skal fortsat fungere som fyrtårn for sundhed. Dette betyder ikke, at alle sundhedsaktiviteter skal finde sted i Sundhedshuset. Disse kan med fordel placeres og forankres lokalt i borgernes nærmiljø,
- Sundhedsudfordringerne og udviklingen ift. andelen af ældre borgere med en eller flere kroniske sygdomme skal løftes af aktører, der naturligt indgår i det nære sundhedsvæsen,
- Sundhedshuset som fysisk ramme bør rumme aktører i det nære sundhedsvæsen, hvorfor sundhedsprofessionelle, hvis arbejde hviler på et solidt vidensgrundlag og faglig evidens, vil blive prioriteret,
- Sundhedshuset som fysisk ramme skal fortsat kunne løse opgaven i det nære sundhedsvæsen med at behandle syge borgere, så de kan blive raske samt forebygge sygdom og fremme befolkningens sundhed,
- Sundhedshuset Albertslund vil fortsat samarbejde og indgå partnerskaber med forsknings- og vidensinstitutioner. Dog afgrænses Sundhedshuset Albertslund til afprøvning og eventuel senere implementering af velfærdsteknologiske løsninger,
- Sundhedshuset Albertslund skal fortsat være et åbent hus, hvor alle borgere er velkomne. Dog med det for øje at hovedparten af alle sundhedsaktiviteter i huset i dagtimerne er lovbundne ydelser, der kræver visitering.